

If our cartoons are read from right to left, instead of left to right, the readers might get another change in mood than our intention

Reportage. En aften med de studerende på Statskundskab viser, at deres undervisere er optaget af minoriteters kultur, smerte, krænkelser og følelser.

Tiårsdagen for tegningerne

AF KATJA KVAALE

➤ Følelser er noget, vi kan analysere akademisk. Det er ikke noget, vi selv har,» siger professor i International Politik, Lene Hansen, da hun redegør for sin overraskelse over de stærke reaktioner, hun har mødt på at ville vise »tegningerne» selv på lukkede forskerkonferencer i Storbritannien og USA. Hun inddrager i dette »vi» umiddelbart sine to mandlige forskerkolleger fra Statskundskab, som også sidder i panelet, men de værger højlydt for sig. Følelser er det nye sort på Statskundskab.

Vi sidder på Kommunehospitalet på tiårsdagen for Jyllands-Postens publicering af »tegningerne», hvor forskergruppen for *Politisk Teori* og studentergrupperne *International Debat* og *Suveren* fra Københavns Universitets Institut for Statskundskab spørger, hvad vi lærte af Muhammedkrisen. Alle 130 pladser er optaget af statskundskabsstuderende samt en håndfuld PET folk med høresnegle. Jyllands-Postens famøse forsider – den oprindelige MED tegningerne – er fra starten blæst op på væggen i auditoriet.

Ordstyreren lektor Lars Tønder, der abonnerer på den såkaldt »Følelsesmæssige vending» (*The Affective Turn*) siger:

»Krænkelser er et spændende og meget, meget varieret begreb. Der er antropologiske undersøgelser, der viser, at oplevelsen af kræn-

kelse i Danmark ikke nødvendigvis har været den samme som oplevelsen i Mellemøsten og andre steder. Og det er af gode grunde, fordi sådanne oplevelser af krænkelser er historisk, socialt og kulturelt betingede. Hvis vi snakker om den gode samtale: der er forskellige opfattelser af krænkelser, som mødes og brydes i øjeblikket og som gør, at ytringsfriheden bliver oplevet forskelligt og forstået forskelligt fra samfund til samfund. Vi kommer ikke videre i debatten, hvis ikke vi tager hånd om det og prøver at tænke over, hvad det vil sige at krænke ud fra forskellige verdener. Og det er det, der bliver udfordringen fremover.»

Under inspiration af globalisering, migration og multikulturalisme – og af Muhammed-krisen – opløder nogle forskere på Statskundskab de klassiske teorier om stater og mellemstatslige relationer og komparativ politik til også at omhandle minoriteters kultur, smerte, krænkelser og følelser.

Professor Christian Rostbøll fortæller de studerende, at han kun vil se »tegningerne» i forhold til den større debat om udlændinge og multikultur. Han taler med passion om de aktuelle flygtninge, som vi, trods mere end ti års debat af meget dårlig kvalitet, ikke begriber. Saglighed og information vægtes mindre end personlige erfaringer og meninger, mener professoren. Mange af reaktionerne på »tegningerne» skyldtes efter professorens mening en cocktail af udtalelser fra med-

lemmer af Dansk Folkeparti som Mogens Camre, Louise Frevert, Søren Krarup, hvilket tilsammen gjorde, at »nogle med rette følte sig krænket». Flemming Rose sympatiserede måske ikke med den mest hadske retorik, men han skulle have været mere kritisk over for racismen i Danmark, mener Rostbøll. Ikke alle ytringer er lige gode, og hvad som helst er ikke godt nok.

Det er kun Lene Hansen af de tre politologer, som sætter »muslimerne» i anførselstegen som kollektiv enhed, og kun hende som nævner, at mange reagerede på tegningerne uden overhovedet at have set dem. Det bliver journalisten Anders Jerichow, der ligesom bladtegneren Lars Seidel er inviteret til panelet udefra, som tilfører debatten mest modstand i forhold til den politologiske villighed til at imødekomme kulturelle følelser hos »muslimerne», som om de udgør én ensartet hob: »Vi skal passe på, at vi ikke kommer til at betragte muslimer som en uniform størrelse,» siger Anders Jerichow.

Han fortæller om redaktøren fra Amman, der i sin avis spurgte, hvad der skader muslimer mest: En selvmordsbomber. En, der hugger hovedet af et gidsel. Eller en bladtegner, der tegner profeten. Han bragte desuden tre af Jyllands-Postens tegninger og indkasserede sammenlagt tre måneders fængsel.

»Jeg beskæftiger mig med virkeligheden,» siger Jerichow. »Og ude i virkeligheden, i hele

den verden, som vi sidder og snakker om, også i den muslimske verden, da vil I finde bladtegnere. Og de er del af en historie; der har altid været nogle, der tegnede og nogle der lavede grin med magthavere, også i Mellemøsten. Og hvis vi uniformerer alle muslimer og accepterer, at der ikke er nogen muslimer, der ønsker frie bladtegnere eller tegninger, som stiller politiske, religiøse eller militære magthavere til ansvar, så skal vi altså lige være klar over, hvem det er, vi solidariserer os med. Så solidariserer vi os med virkelig formørkede kræfter, som ønsker at lægge låg på udviklingen i deres samfund, i stedet for at være opmærksomme på at der også i deres lande er bladtegnere, som ønsker at anfægte og sætte spørgsmålstegn ved givne dogmer.»

Anders Jerichow kigger alvorligt ud over den unge flok af studerende og siger: »I skal være klar over, at mange af de artikler, I skriver, mange af de rapporter og hovedopgaver, I vil lave, ville blive kasseret i de her samfund under de totalitære regimer. I vil få forbud mod at skrive dem, I vil ikke kunne gå ud og holde foredrag om dem, I vil ikke kunne tegne dem. Det er den virkelighed, vi beskæftiger os med. Og hvis vi tror, at det kun er dem, der ønsker forbud, som har lov at repræsentere islam, så tror jeg ikke bare, at vi gør dem en bjørnetjeneste, men vi tager også fejl. For den muslimske verden er fuld af mennesker, som ønsker frihed.»